

دستورالعمل شناسایی و کنترل بیماری لکه سیاه رز

و

تهیه

تنظیم: امور مناطق - گروه حفظ نباتات
خرداد ۱۳۹۲
بسمه تعالی

مقدمه:

لکه سیاه رز یک بیماری قارچی است که در ایران برای اولین بار در سال ۱۳۴۳ توسط اسکندری گزارش شده است. این بیماری به نام سوختگی برگی، لکه برگی، کپک دوده‌ای ستاره‌ای و ... نامیده می‌شود. این بیماری از مهمترین بیماریهای رز در سراسر دنیا محسوب می‌گردد.

معرفی عامل بیماری:

مرحله غیر جنسی قارچ عامل بیماری *Marssonia rosae* و مرحله جنسی آن *Diplocarpon rosae* می‌باشد. این قارچ کاملاً اختصاصی و از نوع انگلهای اجباری است. اسپوره‌های قارچ بیضوی و بیرنگ است و روی لکه‌ها و میسلیمها تشکیل می‌گردد.

علائم بیماری:

علائم لکه سیاه به صورت لکه‌های سیاه‌رنگ روی برگها و به شکل سوختگیهای قرمز بنفش و برجسته روی چوبهای نارس شاخه‌های سال اول ظاهر می‌شود. علائم اولیه از حاشیه‌ها شروع شده و تولید لکه‌های نامنظم و بزرگ سیاه رنگ می‌کند. بافت برگ در اطراف لکه‌ها زرد شده و در صورت پیشرفت بیماری تمام برگ زرد شده و پیش از موعد ریزش می‌یابند و بوته‌ها لخت به نظر می‌رسند. در ارقام مقاوم و یا در شرایط محیطی نامساعد، فقط لکه‌های بسیار ریز سیاه تشکیل شده و برگها دچار زردی یا خزان نمی‌شوند. لکه‌های برجسته روی ساقه به ندرت ساقه را از بین می‌برند ولی از نظر زمستانگذرانی اهمیت دارند. لکه‌های مشابه روی دمگل‌ها، میوه‌ها و کاسبرگها هم ممکن است تشکیل شود. علاوه بر این گسترش بیماری سبب کاهش زیبایی و گلدهی گلهای رز خواهد شد و شرایط را برای حمله سایر آفات و بیماریها فراهم می‌کند.

چرخه بیماری:

عامل بیماری به صورت میسلیم، آسکوسپور و کنیدیوم در برگها و شاخه‌های آلوده زمستانگذرانی می‌کند. در مناطق با آب و هوای معتدل و در گلخانه‌ها قارچ در تمام مدت سال به صورت فعال روی میزبان باقی می‌ماند.

آلودگی در هوای گرم و مرطوب صورت می‌گیرد. برگ‌ها در مرحله اولیه رشد (۶ تا ۱۴ روزه) بیشترین حساسیت را دارند. هر دو سطح رویی و زیرین برگ نیز حساس است.

قارچ عامل بیماری از طریق آب باران، افراد در عملیات زراعی، حشرات و جریان هوا انتشار می‌یابد. البته گیاهان آلوده از عوامل مهم ورود بیماری به گلخانه یا عرصه می‌باشند. قارچ عامل بیماری دمای بین ۱۵ تا ۲۷ درجه را تحمل می‌کند و رطوبت و دما در رابطه با این بیماری رابطه عکس دارند.

مدیریت بیماری:

- ۱- نباید اجازه داد برگ‌ها بیش از ۷-۱۲ ساعت خیس بمانند و یا در معرض رطوبت بسیار بالا قرار گیرند.
- ۲- گیاهان آلوده یا مشکوک نباید با آب غبارپاشی شوند و اگر غبارپاشی توصیه می‌شود بهتر است فقط صبح زود و هنگام گرم شدن هوا انجام گیرد.
- ۳- از آبیاری بیش از حد در روزهای ابری و مرطوب باید جلوگیری شود.
- ۴- آبیاری بهتر است در اوایل صبح انجام گردد تا شاخ و برگ بوته‌ها فرصت کافی برای خشک شدن در طول روز داشته باشند.
- ۵- جمع‌آوری و سوزاندن برگهای خزان کرده و بقایای ناشی از هرس به منظور جلوگیری از زمستانگذرانی عامل بیماری
- ۶- جلوگیری از کاشت متراکم بوته‌ها به منظور جریان هوا در تاج پوشش گیاه.
- ۷- استفاده از قارچکشهایی نظیر زینب، مانب، کاپتان، فناریمول، مانکوزب، بنومیل، پروپیکونازول، تیوفانات متیل و در هنگام مشاهده اولین علائم بیماری و تکرار سمپاشی هر ۱۴ روز یک بار (حداقل سه تکرار). البته در صورت عدم رعایت نکات زراعی و بهداشتی فوق‌الذکر، سمپاشی بی نتیجه خواهد بود.
- ۸- استفاده از ارقام مقاوم.

منابع مورد استفاده:

- قادری، رضا، نظری، فرزاد، صدیقی، سید مجید، ۱۳۹۰. راهنمای بیماریها و آفات رز. انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی، ۲۱۵ صفحه.
- بهداد، ابراهیم، ۱۳۶۶. آفات و بیماریهای درختان و درختچه های جنگلی و گیاهان زینتی ایران، چاپ نشاط اصفهان، ۸۰۷ صفحه.
- معاونت آموزشی پژوهشکده معاونت شهری و روستایی سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور، ۱۳۹۰. بیماریهای گیاهان زینتی، موسسه نشر پرک، ۱۱۷ صفحه.

—tabrizupp86.blogfa.com/post-117.aspx

—www.extension.purdue.edu/extmedia/BP/BP-139-W.pdf

—ohioline.osu.edu/hyg-fact/3000/pdf/3072.pdf